

When Elvis came to visit

Docentenhandleiding

Regie: Andreas Tibblin

Jaar: 2006

Duur: 10 minuten

Doelgroep: primair onderwijs groep 7 en 8, voortgezet onderwijs klas 1 en 2

Aansluitende curricula: wereldoriëntatie, leergebied mens en maatschappij

Filmbeschrijving

Een flatwijk in een Zweedse stad. Een man die normaal gesproken niets van immigranten wil weten krijgt onverwacht een jongetje van Iraanse afkomst op bezoek. De korte ontmoeting bezorgt de buurman twijfels over zijn opvattingen.

Leerdoelen

- De leerlingen kunnen vertellen om wat voor rechten het in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens gaat.
- De leerlingen kunnen het recht op gelijkheid, het recht om niet gediscrimineerd te worden, het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht om te genieten van kunst en cultuur en het recht om te vluchten noemen en uitleggen.
- De leerlingen kunnen de begrippen stereotype, vooroordeel en discriminatie uitleggen aan de hand van een voorbeeld.
- De leerlingen denken na over hun eigen vooroordelen en kunnen die verwoorden.

Instructie en lesplanning

Waarom vluchten mensen naar een ander land? Wat weten mensen in westerse landen van vluchtelingen en hoe beïnvloedt dit hun houding?

In de korte film *When Elvis came to Visit* komen deze vragen aan de orde. Het bijbehorende lesmateriaal biedt de mogelijkheid deze onderwerpen met leerlingen te bespreken en hen te laten nadenken over hun eigen opvattingen en attitudes. Het materiaal verbindt bovendien bovenstaande thema's aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

De betreffende onderwerpen roepen in veel gevallen reacties op bij leerlingen. Wij adviseren docenten daarom om de film eerst zelf te bekijken en deze docentenhandleiding door te nemen.

De les bestaat uit drie fasen: voorbereidende activiteiten, de filmvertoning en de verwerking na afloop van de film. Het lesmateriaal bestaat uit drie onderdelen: beginactiviteiten, filmopdrachten en actie.

I. Beginactiviteiten

Er zijn twee beginactiviteiten: Bingo en Raad je Recht. Deze werkvormen kunt u vinden op de dvd. Bingo print u uit als leerlingbladen, Raad je Recht kunt als powerpointpresentatie laten zien. Met de beginactiviteiten kunt u leerlingen motiveren en hun aandacht richten op het thema van de film. Afhankelijk van de beschikbare tijd doen de leerlingen een of beide opdrachten.

II. Filmopdrachten

Opdrachten 1 en 2: voorafgaand aan de film

Om voorkennis te activeren en de aandacht te richten doen leerlingen deze opdrachten voor de filmvertoning. De opdrachten laten leerlingen nadenken over de betekenis van de begrippen stereotypen, vooroordelen en discriminatie. Wij adviseren deze opdrachten direct te bespreken, zodat de leerlingen de begrippen beter kunnen toepassen na afloop van de film.

Opdracht 3: tijdens de film

Om een actieve kijkhouding te stimuleren en leerlingen gericht te laten waarnemen. Leerlingen nemen de kijkvragen voorafgaand aan de film door. De opdrachten helpen leerlingen om het verhaal te begrijpen en interpreteren.

Na afloop van de film: opdracht 4 tot en met 6

Om de inhoud van de film te verwerken maken de leerlingen de opdrachten 4 tot en met 6. Leerlingen relateren de inhoud van het verhaal aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

III. Actie

Om een handelingsperspectief te bieden kunt u leerlingen een brief laten schrijven of een groet laten brengen. In het kader van deze film ligt het voor de hand om aandacht te besteden aan (mensen in) landen waar het recht op vrijheid van meningsuiting wordt geschonden, bijvoorbeeld Iran. Leerlingen kunnen de opdracht ook goed thuis uitvoeren.

Een **lesplanning** (60 minuten) zou er als volgt uitzien:

Voorafgaand aan de film (20 minuten)

Beginactiviteit

Maken en bespreken opdracht 1 en 2

Lezen filmbeschrijving en kijkopdracht (opdracht 3)

Tijdens de film (10 minuten)

Kijkopdracht maken (opdracht 3)

Na afloop van de film (30 minuten)

Verwerkingsopdrachten maken (4 tot en met 6)

Actie

Antwoordmodel

Opdrachten

Opdrachten voorafgaand aan de film

Opdracht 1

Wat betekenen de onderstaande woorden uit de eerste kolom? Kies een omschrijving uit de tweede kolom **en** uit de derde kolom.

I. Vooroordeel	A. ... is een onvolledig en eenzijdig beeld van een groep mensen dat niet klopt met de werkelijkheid en moeilijk in een positief beeld om te zetten is.	1. Gedrag / handelen
II. Stereotype	B. ...is als iemand of een groep mensen ongelijk wordt behandeld om redenen die er niet toe doen.	2. Oordeel / mening
III. Discriminatie	C. ...is een mening over een persoon of een groep die niet gebaseerd is op feiten maar op indrukken, zoals uiterlijk en kleding.	3. Beeld / idee

I – C – 2

II – A – 3

III – B - 1

Opdracht 2

In de onderstaande voorbeelden is sprake van:

I. Vooroordeel	A. Een groep Marokkaanse jongens wordt geweigerd bij een café.
II. Stereotype	B. Blonde vrouwen zijn dom.
III. Discriminatie	C. Stefan zit op ballet. Een groep jongens scheldt hem om die reden uit voor 'homo'.

I – C

II – B

III - A

Kijkopdracht

Opdracht 3

a. Wil de buurman oppassen?

Nee, hij kent Elvis niet en heeft zelf een afspraak.

b. Hoe probeert hij Elvis op zijn gemak te stellen?

Door samen gitaar te spelen.

c. Wat heeft de buurman op zijn rug getatoeërd?

Hakenkruis

d. Beschrijf de buurt waar Elvis woont.

Een wijk die bestaat uit flats.

e. Wat gooit Elvis aan het eind van het verhaal door de brievenbus van de buurman?

Plaktatoeages / neptatoeages

Opdrachten na afloop van de film

Opdracht 4

- a. De buurman vraagt aan Elvis: "waar kom je vandaan"? Wat is het antwoord van Elvis?
"Uit Zweden. En jij?"
- b. Hoe reageert de man op dit antwoord? Wat vertelt deze reactie over de ideeën van de buurman?
Verbaasd. De buurman kan zich eigenlijk niet voorstellen dat iemand wiens ouders elders zijn geboren zichzelf Zweeds noemt.
- c. Is er in dit geval sprake van stereotypering, een vooroordeel of discriminatie? Waarom?
Er is sprake van een stereotype. Elvis voldoet niet aan het stereotype beeld dat de buurman heeft van Zweden.

Opdracht 5

- a. De buurman wordt in de loop van het verhaal wat vriendelijker tegen Elvis. Hoe komt dat denk je?
Als hij eenmaal de achtergrond van Elvis' naam kent, ziet hij een overeenkomst in de liefde voor muziek. Elvis wordt minder een vreemdeling.
- b. De buurman staat voor de spiegel en kijkt naar zichzelf. Je ziet een hakenkruis op zijn rug. Wat betekent dat?
Dat hij sympathie heeft (gehad) voor nationaal socialistische ideeën.
- c. Bedenk wat er door zijn hoofd gaat als hij voor de spiegel staat en schrijf dit op in minimaal 2 zinnen.
Eigen antwoord.
- d. Aan het einde van de film loopt de man buiten weg met een vriend. Hij ziet Elvis achter het raam zwaaien, maar hij zwaait niet terug. Waarom niet, denk je?
De vriend zou het wellicht afkeuren dat de buurman zijn allochtone burens had geholpen / de buurman had geen zin om uit te leggen dat hij zijn buurjongetje eigenlijk heel aardig vindt / de buurman weet niet hoe hij moet uitleggen dat Elvis Zweeds is maar Iraanse ouders heeft.
- e. Wat vind je van het einde van de film? Waarom?
Eigen antwoord. Belangrijk dat leerlingen antwoord onderbouwen.

Opdracht 6

- a. Hieronder staan enkele artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Welke vier mensenrechten komen in het verhaal voor?
- A. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
  - B. Martelen is verboden.
  - C. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
  - D. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
  - E. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd.
  - F. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening en informatie en denkbeelden te ontvangen om een mening op te baseren.
  - G. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
- A, E, F, G
- b. Leg uit waarom je deze vier mensenrechten noemt.
- A. Het verhaal gaat over stereotypen, die kunnen leiden tot discriminatie en ongelijke behandeling.

E en F: Elvis ouders zijn gevlucht, volgens Elvis omdat "zijn vader niet van Elvis mocht houden".

G: Elvis' ouders mochten niet alle informatie (onder andere muziek) ontvangen, en waarschijnlijk ook niet vrijelijk hun mening uiten.

Actie

Iedereen, altijd, overal

Elke leerling kan een steentje bijdragen aan een wereld waarin iedereen, overal en altijd kan genieten van zijn kinder - of mensenrechten. Amnesty International doet onderzoek naar mensenrechtenschendingen. Dan pas weten we wat er precies aan de hand is in dat land. Want er zijn nog steeds veel landen die zich niet aan de afspraken over mensenrechten en kinderrechten houden. Daarom voert Amnesty actie. Dat kan op verschillende manieren. Er zijn onder andere schrijf – en groetenacties.

Schrijfactie

Je kunt een brief schrijven naar de president van een land of een minister of een gouverneur. Amnesty zoekt de adressen op en schrijft voorbeeldbrieven. Door middel van schrijfacties worden regeringen onder druk gezet. Regeringen weten door alle brieven die zij ontvangen dat ze in de gaten worden gehouden.

Groetenactie

Er zijn mensen die haast nooit een berichtje ontvangen. Bijvoorbeeld mensen die zijn opgepakt omdat ze er een andere mening dan de regering op na houden, omdat ze de 'verkeerde' godsdienst hebben, of omdat ze opkwamen voor de rechten van groepen die worden gediscrimineerd. Amnesty zet zich voor deze mensen in en probeert ze vrij te krijgen of ervoor te zorgen dat zij worden beschermd. Voor deze mensen is het erg belangrijk dat ze weten dat ze niet vergeten worden.

Alle leerlingen kunnen opkomen voor de rechten van anderen. Doe mee met een schrijf- of groetenactie. Kijk op www.youngamnesty.nl voor een actuele groeten – of schrijfactie.

Bronnen

www.amnesty.nl

<http://mens-en-samenleving.infonu.nl>

www.moviesthatmatter.nl

www.schooltv.nl

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is een verklaring die is aangenomen door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties om de basisrechten van de mens te omschrijven. De verklaring regelt de rechten van ieder mens. De volledige tekst is te lezen op www.amnesty.nl/uvrm

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Je daden kunnen niet achteraf strafbaar worden gesteld.
12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.
17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en daarnaar leven.
19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening en informatie en denkbeelden te ontvangen om een mening op te baseren.
20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten. Niemand mag je dwingen om bij een vereniging te horen.
21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen voor het landsbestuur en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen. Het volk kiest de regering in democratische verkiezingen.
22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp.
23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. Je mag lid worden van een vakbond.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven en gezondheidszorg te kunnen betalen. Als je niet voor jezelf kunt zorgen, moet de overheid dat doen.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd. De wetten in je land mogen niet in strijd zijn met de mensenrechten.
30. Geen van deze rechten mag worden misbruikt om de mensenrechten te vernietigen.

Over Amnesty International

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle rechten geniet die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale mensenrechteninstrumenten. In navolging van deze visie is het de missie van Amnesty International om onderzoek te doen en actie te voeren gericht op het voorkomen en beëindigen van ernstige schendingen van deze rechten.

Over Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken.

Colofon

Redactie: Marcus Eshuis

Eindredactie: Movies that Matter en de eenheid educatie van Amnesty International Nederland

Vormgeving: SAZZA

Movies that Matter
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
www.moviesthatmatter.nl
tel. (020) 7733624
educatie@moviesthatmatter.nl

Stichting Movies that Matter wordt ondersteund door Amnesty International, Stichting Doen en het Fonds voor Cultuurparticipatie.